

Sviatlana Tsikhanouskaya: Bielorússia pertany a Europa

Article by Green European Journal, Sviatlana Tsikhanouskaya

March 1, 2024

Després d'aixafar violentament les protestes de 2020, el dictador Aleksandr Lukashenko es va aferrar al poder, va il·legalitzar tota forma d'oposició i va recolzar la invasió a gran escala d'Ucraïna per part de Putin. Les perspectives d'un futur democràtic a Bielorússia depenen del fet que Europa continuï donant suport a la lluita contra l'imperialisme rus. Entrevista amb Sviatlana Tsikhanouskaya, líder exiliada de l'oposició democràtica bielorrussa.

Green European Journal: El 25 de febrer se celebraran eleccions a Bielorússia per primera vegada des de la votació presidencial falsejada de 2020 que va desencadenar la revolució. Tenen aquestes eleccions algun valor democràtic?

Sviatlana Tsikhanouskaya: El Parlament bielorús no és més que una farsa, un circ. El règim parla d'eleccions, però no tenen res a veure amb la democràcia. Els líders dels partits de l'oposició estan a la presó, mig milió de persones han hagut de fugir del país per la repressió del govern, hi ha milers de presos polítics, no hi ha mitjans de comunicació lliures, les ONG estan de genolls i un govern il·legítim ho controla tot amb brutalitat i terror. En una realitat així, com es pot parlar d'eleccions?

Demanem als nostres socis internacionals que no donin cap legitimitat a aquesta votació, i demanem a la població de Bielorússia que no participi. No obstant això, en cas que els bielorussos es vegin obligats a participar, com sol ocórrer en una dictadura, els demanem que votin contra tots. Però també demanem als bielorussos que no organitzin concentracions ni aixecaments, perquè aquestes eleccions no canviaran res.

Quin objectiu pretén aconseguir Lukashenko amb la creació de l'anomenada Assemblea Popular, a la qual es va referir com “el màxim òrgan de la democràcia”?

Lukashenko tem pel seu poder. Sap que no té legitimitat entre el poble bielorús i que és un pària en el món polític. Però continua aferrant-se al poder. Així que probablement s'està preparant per a les eleccions presidencials, en cas que se celebrin en 2025. Com a president de la nova assemblea, li resultarà més fàcil continuar governant el país passi el que passi. A Kazakhstan, [el dictador] Nursultan Nazarbayev va governar durant tres dècades [entre 1991 i 2019], i de sobte ho va perdre tot. Suposo que Lukashenko intenta evitar aquest escenari.

Des de 2020, la repressió contra qualsevol forma de dissidència s'ha intensificat a Bielorússia. Continua existint algun tipus d'oposició dins del país?

No existeix oposició política dins de Bielorússia. La majoria de la gent s'oposa al règim, però són persones corrents, no un partit polític amb aspiracions a governar. Els bielorussos que viuen sota aquest règim l'odien. De moment no poden manifestar-ho, però segueixen aquí. Em comunico amb la gent de Bielorússia a través de Telegram, mitjançant trucades telefòniques, parlo amb ONG i organitzacions de mitjans de comunicació que tenen periodistes i treballadors sobre el terreny, i em diuen: “Volem reservar-nos per al moment oportú”. La gent continua creant iniciatives i organitzant-se en petites

comunitats, però no poden parlar obertament d'això perquè el nivell de repressió és espantós.

Lukashenko ha estat un aliat incondicional de Putin en la seva agressió contra Ucraïna. Però, al mateix temps, molts bielorussos han mostrat la seva solidaritat amb Ucraïna, i fins i tot s'han allistat com a voluntaris en el seu exèrcit. Estan connectats el futur d'Ucraïna i el de Bielorússia?

Bielorussos i ucraïnesos s'enfronten al mateix enemic: les ambicions imperialistes de Rússia. Rússia no veu ni a Ucraïna ni a Bielorússia com a Estats separats que tinguin dret a triar el seu propi futur. Els bielorussos volen formar part de la família europea, igual que els ucraïnesos. Rússia ens mira com a nens entremaliats que volen separar-se del seu imperi, però és el nostre dret fer-ho; som pobles separats, nacions separades.

Rússia ens mira com a nens entremaliats que volen separar-se del seu imperi, però tenim dret a fer-ho; som pobles separats, nacions separades.

La victòria d'Ucraïna és vital per a Bielorússia. Afeblirà a Putin, per descomptat, i un Putin feble significa un Lukashenko feble, perquè el poder a Bielorússia es basa en el suport, la repressió i la corrupció econòmica de Putin. Creiem que el centre d'atenció del món democràtic ha de continuar sent Ucraïna, i que cal donar tot a Ucraïna perquè pugui guanyar la guerra. Però també estem intentant convèncer als nostres aliats democràtics que no cal passar per alt a Bielorússia, que no se la pot oblidar.

Saps el que espanta a la gent de Bielorússia? Que quan se celebrin les negociacions, Bielorússia pugui estar a la taula, però no participi a la taula. Que no s'escolti la veu bielorussa; que es lliuri Bielorússia a Putin com a premi de consolació. Per això recordem als nostres socis democràtics que Bielorússia ha de formar part d'aquestes negociacions i que la seva veu ha de ser escoltada.

Enguany se celebraran importants eleccions tant a la UE com als Estats Units. El seu resultat és important per a Bielorússia?

En els últims anys, hem assistit a un consens gairebé absolut entre els països europeus sobre la seva política cap a Bielorússia: estan convençuts que una Bielorússia democràtica, lliure i independent redunda en interès de tota la regió.

Si ara permetem que Rússia conquisti Ucraïna, llavors Rússia també trucarà a la seva porta: què faran llavors?

Als Estats Units, parlem tant amb els demòcrates en el poder com amb l'oposició republicana. Tots dos entenen la importància d'una Bielorússia lliure. Per descomptat, existeix el temor que Trump torni al poder i acabi amb el suport a una Ucraïna independent i a una Bielorússia lliure. En última instància, en les democràcies, és el poble el que decideix. Però crec -vull creure- que la societat democràtica no permetrà que la persona que arribi al poder canviï la política cap a Ucraïna. A Occident, la propaganda russa està sembrant la narrativa que "aquesta no és la teva guerra, és la seva guerra", i si acceptes aquesta narrativa, llavors per què hauries de fer sacrificis per la guerra d'un altre?

Si ara permetem que Rússia conquereixi Ucraïna,

*llavors Rússia també trucarà a la teva porta: què faràs
llavors?*

La nostra tasca és explicar que si ara permetem que Rússia conquereixi Ucraïna, llavors Rússia també trucarà a la teva porta: què faràs llavors? Ja es parla de possibles provocacions russes a la frontera amb els països bàltics i Finlàndia. El món ha d'estar preparat. No ha de mostrar apaivagament davant els dictadors.

Quin paper pot exercir la diàspora bielorussa per a mantenir l'atenció internacional sobre la situació del país?

La diàspora bielorussa es va unir per primera vegada en 2020. Abans d'això, estava formada per ciutadans que havien abandonat Bielorússia en diferents onades i vivien per tot el món, sense comunicar-se molt entre si. Ara la gent s'organitza, crea noves iniciatives com les anomenades Ambaixades del Poble de Bielorússia. Ens sentim més capacitats per a parlar, per a actuar junts. Així que, per descomptat, el paper de la diàspora serà crucial, igual que el dels mitjans de comunicació que actualment operen a l'exili. El projecte europeu no estarà complet fins que Bielorússia, Ucraïna i Moldàvia en formin part plenament.

*El projecte europeu no estarà complet fins que
Bielorússia, Ucraïna i Moldàvia en formin part
plenament.*

El meu paper és ajudar la diàspora a coordinar-se i oferir-li una plataforma. Per exemple, cada vegada que faig una visita oficial a un país, intento convidar a membres de la diàspora bielorussa, perquè la meva tasca és obrir portes, però els bielorussos necessiten poder mantenir-les obertes i continuar parlant amb els governs i els parlaments. I crec que la diàspora ja ha aconseguit molt. No havíem tingut una experiència així abans, així que també estem aprenent sobre la marxa; però estem aprenent molt ràpid i molt eficaçment.

La revolució bielorussa de 2020 va tenir a les dones com a protagonistes, tant a nivell de lideratge com de base. Creu que la fi de la dictadura de Lukashenko coincidirà amb un gir feminista?

Crec que la societat bielorussa està madura per a un canvi democràtic. I quan es produeixi aquest canvi, no hi haurà dubtes sobre l'equilibri de gènere, sobre el paper de la dona. Nosaltres, les dones bielorusses, ja hem demostrat que podem ser fins i tot més poderoses que els homes. Per exemple, les dones bielorusses dirigeixen moltes organitzacions, i ho fan discutint menys entre elles que els homes. Per a nosaltres és més fàcil arribar a un acord; tenim una forma diferent de fer política. Per això crec que [quan acabi la dictadura] estarem a l'altura de tots els estàndards de les societats europees i democràtiques.

On desitja veure a Bielorússia dins de deu anys?

Realment vull creure -i estem lluitant per això- que Bielorússia serà lliure, independent, amb institucions democràtiques fortes i en vies d'adhesió a la UE. Ja estem treballant amb el Consell d'Europa com a

primer pas cap a la Unió Europea. I estem semblant entre els europeus la idea que Bielorússia forma part d'Europa. Al llarg de la nostra història, hem pertangut a Europa, excloent els dos segles de domini rus [entre 1795 i 1991]. Europa ha d'adonar-se d'això. I crec que el projecte europeu no estarà complet fins que Bielorússia, Ucraïna i Moldàvia formin part d'ell plenament.

The Green European Journal is an editorially independent publication of the [Green European Foundation](#). Its printed editions take an in-depth look at topics from a range of different perspectives and occasionally include feature pieces curated by the editorial team.

Sviatlana Tsikhanouskaya is a Belarusian political activist. After standing as a candidate in the 2020 presidential election against Aleksandr Lukashenko, she has led the political opposition to his rule through an oppositional government operating from Lithuania and Poland.

Published March 1, 2024

Article in Catalan

Translation available in English, Spanish

Published in the *Green European Journal*

Downloaded from <https://www.greeneuropeanjournal.eu/sviatlana-tsikhanouskaya-bielorussia-pertany-a-europa/>

The Green European Journal offers analysis on current affairs, political ecology and the struggle for an alternative Europe. In print and online, the journal works to create an inclusive, multilingual and independent media space.

Sign up to the newsletter to receive our monthly Editor's Picks.